

Asia: VN/25733/2021-OKM-334

Lausuntopyyntö valtioneuvoston selontekoluonnokseksi - Uutta suuntaa Suomen digitaaliseen kompassiin

Tavoite 1 - Suomi kehittyy demokraattisena ja sivistyneenä yhteiskuntana digitalisoituvassa maailmassa.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

Tavoite on kannatettava ja korostaa oikein digitaalisen sivistyksen merkitystä.

TIVIA korostaa, että:

- digitaalisen lukutaidon rinnalle tulee nostaa tekoälylukutaito
- kansalaisten kyky ymmärtää datan käyttöä ja algoritmeja on keskeinen demokratian edellytys

Lisäksi tarvitaan konkreettisia ohjelmia, joilla varmistetaan eri väestöryhmien yhdenvertainen osallistuminen digitaaliseen yhteiskuntaan.

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

2 kyllä, pääosin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

Tekoälylukutaito ja datan ymmärtäminen kansalaistasolla voisi olla eksplisiittisempi.

Tavoite 2 - Yhteiskunnan toimijoiden kyky omaksua ja soveltaa uusia ja kehittyviä teknologioita kestävästi ja tuottavasti on vahva.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

Tavoite on oikeansuuntainen, mutta edellyttää konkreettisia toteutusmalleja.

TIVIA korostaa:

- yritysten ja oppilaitosten tiiviimpää yhteistyötä
- käytännönläheisiä osaamisen kehittämisen malleja
- teknologioiden käyttöönoton tukemista erityisesti pk-yrityksissä

Pelkkä osaamisen lisääminen ei riitä, vaan tarvitaan rakenteita, jotka mahdollistavat osaamisen hyödyntämisen käytännössä.

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

2 kyllä, pääosin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

Yritysten ja oppilaitosten yhteistyö sekä osaamisen nopea päivitys.

Tavoite 3 - Suomi on edelläkävijä digiosaamisessa ja teknologia-alan kehityksessä.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

Tavoite on kunnianhimoinen ja perusteltu.

TIVIA korostaa, että edelläkävijäisyys edellyttää:

- kansainvälisesti kilpailukykyisiä osaamiskeskittymiä
- panostuksia huippuosajiin ja tutkimukseen
- kykyä sitoa osaajat Suomeen

Eryityisesti tekoälyn ja kriittisten teknologioiden osalta tarvitaan selkeämpiä kansallisia painopisteitä.

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

2 kyllä, pääosin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

Huippuosaamisen keskittymät ja kansainvälinen kilpailukyky osaajista.

Tavoite 1 - Datan saatavuus ja laatu sekä datanhallinnan infrastruktuuri tukevat yritysten arvonluontia ja ratkaisujen skaalautuvuutta.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

Tavoite on keskeinen datatalouden kehitykselle.

TIVIA korostaa, että:

- datan saatavuuden lisäksi on huomioitava datan hallinta ja sijainti
- strategisesti merkittävien tietovarantojen hallinta on myös suvereniteettikysymys

TIVIA esittää:

- keskeisten tietovarantojen priorisointia ja hallittua avaamista tekoälykehityksen tueksi
- eurooppalaisten data-alustojen ja standardien aktiivista hyödyntämistä

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

2 kyllä, pääosin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

Datan käytettävyyden lisäksi sen hallinta ja hyödyntäminen ekosysteemeissä.

Tavoite 2 - Tietoliikenneyhteydet ovat kattavat, turvalliset ja kestävät.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

2 kyllä pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

Tavoite on perusteltu ja tärkeä.

TIVIA korostaa:

- huoltovarmuuden ja varautumisen merkitystä
- kriittisten riippuvuuksien tunnistamista ja vähentämistä

Lisäksi tulee varmistaa, että infrastruktuurin kehittämisessä huomioidaan myös pitkän aikavälin teknologiset muutokset (esim. 6G, kvanttiteknologia).

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

2 kyllä, pääosin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

Varautuminen häiriötilanteisiin ja kriittisten yhteyksien resilienssi.

Tavoite 3 - Palvelin- ja laskentainfrastruktuurit ovat energiatehokkaita ja vastaavat julkisten palveluiden, yritysten ja tutkimuksen tarpeita.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

Tavoite on ajankohtainen ja tärkeä.

TIVIA korostaa, että:

- infrastruktuurin energiatehokkuuden lisäksi tulee huomioida sen strateginen hallinta
- laskentakapasiteetin saatavuus on keskeinen tekijä tekoälyn kehittämisessä

Suomen tulee varmistaa riittävä kansallinen ja eurooppalainen kapasiteetti kriittisiin tarpeisiin.

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

2 kyllä, pääosin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

Tekoälyn ja datatalouden tarvitsema laskentakapasiteetti.

Tavoite 1 - Digitalisaatio ja dataperustainen arvonluonti etenee yrityksissä.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

Tavoite on perusteltu.

TIVIA korostaa, että:

- pk-yritysten digitalisaatiota tulee tukea aktiivisesti

- datan hyödyntämiseen liittyvää osaamista tulee vahvistaa

Lisäksi tulee varmistaa, että sääntely ei muodostu esteeksi dataperustaiselle liiketoiminnalle.

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

2 kyllä, pääosin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

Datan hyödyntämisen vaikutus liiketoimintaan ja yhteistyö ekosysteemeissä.

Tavoite 2 - Yritysten tuottavuus ja kilpailukyky paranee uusien teknologioiden onnistuneen käyttöönoton myötä.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

Tavoite on keskeinen talouskasvun kannalta.

TIVIA korostaa:

- teknologioiden käyttöönoton tukemista käytännön tasolla
- sääntelyn vaikutusten huomioimista yritysten kilpailukykyyn

Erityisesti EU-sääntelyn toimeenpanossa tulee varmistaa ennakoitavuus ja kohtuullinen hallinnollinen taakka.

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

2 kyllä, pääosin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

Käyttöönoton tuki ja konkreettiset soveltamismallit yrityksille.

Tavoite 1 - Digitaaliset julkiset palvelut toimivat yhteentoimivina palvelukokonaisuuksina mahdollistaen sujuvan asioinnin ja korkean tuottavuuden.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

Tavoite on kannatettava.

TIVIA korostaa:

- yhteentoimivuuden merkitystä palveluiden kehittämisessä
- käyttäjälähtöisyyden varmistamista

Yhteentoimivuuden toteutus edellyttää yhteisiä standardeja ja johdonmukaista ohjausta.

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

2 kyllä, pääosin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

Palvelujen sujuvuus yli organisaatorajojen.

Tavoite 2 - Julkinen hallinto hallitsee yhteiskunnan keskeisten toimintojen datan, teknologian ja infrastruktuurit turvallisesti, luotettavasti ja kustannustehokkaasti varmistaen yhteiskunnan toimivuuden kaikissa tilanteissa.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

Tavoite on erittäin keskeinen.

TIVIA korostaa:

- digitaalisen suvereniteetin merkitystä
- kriittisen datan ja järjestelmien hallinnan varmistamista

TIVIA esittää:

- selkeää kansallista linjausta kriittisen datan ja infrastruktuurin hallinnasta
- julkisten hankintojen ohjaamista siten, että strategiset riippuvuudet vähenevät

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

2 kyllä, pääosin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

Selkeät linjaukset datan hallinnasta ja turvallisuudesta.

Tavoite 3 - Julkinen hallinto toimii tuottavasti tekoälyä sekä uusia digiteknologioita hyödyntäen.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

Tavoite on tärkeä, mutta edellyttää merkittävästi konkreettisempia toimenpiteitä.

TIVIA korostaa:

- tarvetta siirtyä kokeiluista laajamittaiseen käyttöönottoon
- osaamisen ja johtamisen kehittämistä

TIVIA esittää:

- kansallista tekoälyn käyttöönotto-ohjelmaa julkiselle sektorille
- yhteisiä ratkaisuja ja jaettavia alustoja

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

2 kyllä, pääosin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

Yhteiset ratkaisut ja käytännön toteutusmallit.

Poikkihallinnollinen johtaminen ja yhteistyö

Ovatko siinä esitetyt digitalissaation johtamisen ja yhteistyön periaatteet perusteltuja osia osana Suomen digitaalista kompassia?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

TIVIA pitää poikkihallinnollista lähestymistapaa erittäin tärkeänä.

Haasteena on kuitenkin käytännön toteutus.

TIVIA korostaa:

- selkeää vastuunjako
- päätöksenteon koordinaatiota

- yhteistyön konkretisointia

Digikompassin tavoitteiden ja avaintulosten kokonaisuus

Puuttuuko digikompassin tavoitteista ja avaintuloksista yleisesti jotain olennaista? Tulisiko jokin osa alue priorisoida tai poispriorisoida?

Kokonaisuus on looginen ja kattava.

TIVIA katsoo kuitenkin, että:

- tavoitteiden välinen kytkentä voisi olla selkeämpi
- erityisesti tekoälyn ja suvereniteetin rooli tulisi näkyä vahvemmin kaikissa osa-alueissa

Tuloksellisuuden seuranta ja vaikuttavuuden arviointi

Mitä mittareita tunnistatte tavoitteiden ja avaintulosten etenemisen mittaamiseen?

Selkeät, mitattavat indikaattorit (esim. digitalisaation hyödyntäminen, tuottavuus, datan käyttö, tekoälyn käyttöönotto).

Miten digikompassin vaikuttavuutta tulisi Suomen tasolla mitata?

Vaikutuksia tulisi mitata suhteessa tuottavuuteen, palvelujen laatuun ja digitalisaation käytännön hyötyihin.

Toimintaympäristön kuvaus

Geopoliittinen ja taloudellinen toimintaympäristö

Tunnistettu hyvin. Teknologinen riippuvuus ja kilpailu korostuvat. TIVIA pitää erityisen tärkeänä, että geopoliittiset riskit ja teknologinen riippuvuus on tunnistettu keskeisiksi tekijöiksi.

Turvallisuus ja resilienssi

Keskeinen tema. Varautumista ja häiriönsietokykyä tulisi konkretisoida.

Kriittiset teknologiat ja innovaatiot

Tärkeä kokonaisuus. Painopisteitä (esim. tekoäly, data) voisi täsmentää.

Hyvinvointi ja yhteiskunnalliset muutokset

Hyvin tunnistettu. Vaikutukset arkeen ja palveluihin keskeisiä.

Digitalisaation ja datatalouden sääntely

Sääntelyn vaikutukset innovaatioihin ja kilpailukykyyn tulisi huomioida.

Yhteistyö ja yhteentoimivuus

Keskeinen mahdollistaja. Konkretiaa tarvitaan toteutukseen.

Uudet teemat

Tekoäly

Keskeinen ja perusteltu. Konkretiaa käyttöönottoon tarvitaan.

Turvallisuus

Erittäin tärkeä. Kyberturvan rooli korostuu.

Hyvinvointi

Tärkeä näkökulma. Vaikutukset palveluihin keskeisiä.

Yhteistyö ja yhteentoimivuus

Keskeinen mahdollistaja digitalisaatiolle.

Digikompassin kokonaisuus

Miten arvioisit digikompassia kokonaisuutena?

Digikompassi muodostaa hyvän strategisen kehyksen. Vaikuttavuus riippuu toimeenpanon konkretisoinnista ja tavoitteiden kytkennästä käytäntöön.

Muut kommentit

Mikäli kommentti ei sovellu lomakkeen muihin asiakohtiin, voit jättää sen tähän.

Kokonaisuus on oikeansuuntainen. Jatkossa tulisi painottaa konkreettisia toimenpiteitä sekä varmistaa, että digitalisaation ja datatalouden hyödyt realisoituvat käytännössä. Erityisesti digitaalinen suvereniteetti ja tekoälyn hyödyntäminen ovat kriittisiä alueita, joissa tarvitaan konkreettisia päätöksiä ja toimenpiteitä.

TIVIA on valmis osallistumaan aktiivisesti näiden tavoitteiden edistämiseen yhteistyössä julkisen sektorin, yritysten ja eurooppalaisten toimijoiden kanssa.

Hellman Tapio
TIVIA ry - Hallitus